

Datum
2018-09-26
Adress

Yttrande

Diarienummer
GYVF-2018-3278

Till
Kommunstyrelsen

Yttrande över Remiss från Kulturdepartementet - Barns och ungas läsning - ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57) STK-2018-808

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ställer sig positiv till betänkandet och anser att förslagen i betänkandet kan bidra till att ge barn och ungdomar goda möjligheter att utveckla sin läsförmåga och skapa läslust. I likhet med utredningens bedömning anser nämnden att det finns ett generellt behov av mer permanenta och långsiktiga finansieringsformer till läsfrämjande verksamhet både i och utanför skolan.

Yttrande*Bakgrund*

Regeringen beslutade den 22 september 2016 att tillsätta en delegation för att samla alla aktörer involverade i insatser för läsning, både i och utanför skolan. Syftet med delegationens uppdrag är att bidra till att ge alla barn och ungdomar likvärdiga förutsättningar för en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsoplevelser.

Förslag till yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (GVN) har tagit del av Läsdelegationens framlagda bedömningar och förslag i betänkandet *Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället*. Nedan följer GVN:s synpunkter utifrån betänkandet i stort och därefter en redogörelse för specifika avsnitt som berör nämndens ansvarsområden och där nämnden har reflektioner och kommentarer.

GVN ställer sig positiv till betänkandet och delar Läsdelegationens uppfattning om vikten av att motivera elever till läsning, dels för att de ska ges goda förutsättningar för att nå kunskapsmålen och dels för att skapa en lust att läsa. I likhet med utredningens bedömning anser GVN att det finns ett generellt behov av mer permanenta och långsiktiga finansieringsformer till läsfrämjande verksamhet. Nämnden delar även delegationens inställning till digitala läsesurser och dess potential att väcka läsintresse samt utöka

möjligheterna till läsning. Detta förutsätter dock att lärare ges möjlighet att utveckla sin kompetens inom området digitalt läsande och att detta även ingår i lärarutbildningen. Det är viktigt att ta fasta på den digitala utvecklingens potential i skolan utan att för den delen minska det traditionella läsandets utrymme i det läsfrämjande arbetet.

GVN delar uppfattningen om att det är positivt att arbeta språkutvecklande i alla ämnen, inte minst för nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska. Nämnden vill även betona vikten av att uppmuntra till läsning på både svenska och modersmålet med tanke på Malmös stora andel flerspråkiga elever. Som Läsdelegationen framhåller visar forskning att elever når bättre resultat om de får använda alla sina språk som resurser.

Vidare delar GVN Läsdelegationens inställning om att elever behöver ges ytterligare förutsättningar för att utveckla sin läsförmåga. Många gymnasieelever i Malmö har svårt att nå målen i de språktintensiva ämnena och därför är det viktigt att de får möjlighet att utvecklas i sitt språk och sin läsförståelse. GVN vill även lyfta vikten av insatser som syftar till att elever ska utveckla ett källkritiskt förhållningssätt. Att vara källkritisk i sitt läsande grundar sig i förmågan att kunna tillgodogöra sig skriven text och självständigt analysera den. Nämnden menar att det finns ett behov av att uppmuntra ett källkritiskt läsande för såväl gymnasieelever som elever inom vuxenutbildning.

4.6 Bedömningar gällande läsning i skolan

Delegationens bedömning: I dag finns det för många elever som har en bristande läsförmåga när de slutar den obligatoriska skolan. Delegationen vill betona vikten av att alla elever, oavsett förutsättningar och behov, ges möjlighet att utveckla en fullgod läsförmåga. Läslyftet bör löpa över tid och kontinuerligt uppdateras utifrån aktuell forskning och de behov som finns bland lärare och elever. Skolverket bör lyfta fram hur man genom befintliga moduler kan samarbeta inom olika yrkesgrupper, som lärare, förskollärare, och skolbibliotekarie. Huvudmännen bör verka för en långsiktig hållbar kompetens för lärare inom allt från läsinläring, till läsutveckling och litteraturundervisning. Insatserna bör utformas på så sätt att lärare ges den kompetens och de verktyg som de behöver för att de ska kunna möta alla elevers olika förutsättningar och behov.

GVN:s synpunkter

GVN ställer sig positiv till delegationens bedömning och vill betona att det finns ett behov av Läslyftet inom såväl gymnasieskolan som inom de obligatoriska skolformerna. Nämnden välkomnar en uppdatering av Läslyftet utifrån aktuell forskning vill lyfta att även yrkesgruppen specialpedagoger kan inkluderas i samarbetet. Vidare önskar GVN en tydligare beskrivning av skollärans roll i detta arbete.

5.8 Förslag gällande skolbibliotek och läsning

Delegationens förslag: Frågan om bemannade skolbibliotek ska utredas. Vad en skolbiblioteksverksamhet är ska definieras på förordningsnivå. Skolverket ska ges i uppdrag

att ta fram ett allmänt råd för hur man i samverkan med eleverna bygger upp, utformar, följer upp och utvärderar en skolbiblioteksverksamhet. Skolinspektionen ska, inom ramen för sin regelbundna tillsyn, fokusera särskilt på skolbiblioteken.

GVN:s synpunkter

GVN ställer sig positiv till förslaget och vill lyfta vikten av långsiktiga lösningar för bemanningen av skolbiblioteken. Ett statsbidrag riskerar att enbart leda till en tillfällig lösning och kan dessutom innebära att de huvudmän som löst bemanningen går miste om resurser för att vidareutveckla skolbiblioteksverksamheten. I övrigt vill GVN tillägga att det är viktigt att ta tillvara på den pedagogiska resurs som skolbibliotekarier utgör och nämnden ser gärna att statusen för denna yrkesroll höjs.

9.4 Bedömningar gällande läsande förebilder

Delegationens bedömning: Studieförbunden bör, inom ramen för uppdraget att stärka föräldrars delaktighet i sina barns lärande, särskilt fokusera på föräldrar som läsande förebilder.

Kulturrådet bör, inom ramen för sitt handlingsprogram för läsfrämjande, genomföra ytterligare insatser för att stärka vuxnas läsning så att vuxna kan utgöra läsande förebilder för barn och unga. Inom ramen för detta arbete bör även ingå att utveckla former för hur den statliga nivån kan samverka med den kommunala och regionala nivån för att utveckla den läsfrämjande verksamheten i arbetslivet, bland annat när det gäller arbetsplatsbibliotek. Arbetet bör genomföras tillsammans med andra aktörer som arbetar med vuxnas läsning, till exempel folkbildningen. Kommuner bör arbeta för att inrätta tjänster för läsfrämjandeambassadörer som företräder de nationella minoritetsspråken och som kan vara vuxna läsande förebilder för barn och unga.

GVN:s synpunkter

GVN ställer sig positiv till delegationens bedömning om att föräldrars delaktighet i sina barns lärande bör stärkas och att fler insatser kring även vuxnas läsning bör genomföras. I övrigt önskar GVN en tydligare formulering kring vad det innebär att kommuner bör arbeta för att inrätta tjänster för läsfrämjandeambassadörer.

10.3 Bedömning gällande uppföljning av barns och ungas läsning

Delegationens bedömning: Uppföljning av det läsfrämjande arbetet i och utanför skolan bör vara ett ansvar för alla nivåer: nationell, regional, kommunal och lokal nivå.

GVN:s synpunkter

GVN ställer sig positiv till delegationens bedömning om att uppföljning av det läsfrämjande arbetet bör vara ett gemensamt ansvar för alla nivåer. Nämnden anser vidare att det är rimligt att stärka det uppföljningsarbete som redan görs och bygga vidare på befintliga strukturer.

10.5 Förslag gällande samverkan kring barns och ungas läsning

Delegationens förslag: Ett Läsråd ska inrättas som ska arbeta för att samla och samordna aktörer och insatser inom kultur, skola, civilsamhälle, folkbildning och näringsliv kring barns och ungas läsning i och utanför skolan.

GVN:s synpunkter

GVN ställer sig positiv till delegationens förslag om att inrätta ett Läsråd med uppdrag att samla och samordna aktörer samt insatser kring barns och ungas läsning. Det är bra att vikten av samverkan lyfts och det finns flera goda exempel på samverkan kring dessa frågor inom Malmö stad. Det finns dock en önskan om att utveckla befintliga samverkansformer och även ett behov av att hitta ytterligare former för samverkan, vilket ett Läsråd kan vara behjälpligt i.

Ordförande

.....
Juan-Tadeo Espitia
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Lars Rehnberg
.....